

Архіваріус

Інформаційний вісник Державного архіву Тернопільської області

Привітання

Шановні працівники архівних установ Тернопільщини!
Прийміть найщиріші привітання з нагоди вашого професійного свята!
Важко переоцінити важливість справи, якій ви присвятили усе своє життя. Працюючи з архівними документами, впорядковуючи та зберігаючи їх, ви не лише надаєте громадянам необхідну інформацію, яка стосується їхнього особистого життя чи життя їхніх родин, але й самі творите історію, розкриваючи забуті, а нерідко й невідомі її сторінки.
Завдяки вам виривають із небуття імена краян, які своєю працею заслужили на пошану нащадків. Завдяки вам ми дізнаємося правду про славні та трагічні сторінки історії українського народу.
Щиро бажаю вам, шановні працівники архівних установ Тернопілля, натхнення у праці, творчого пошуку та цікавих знахідок.
Миру, добра, достатку та злагоди вашим родинам!

З повагою,
голова обласної державної адміністрації
Юрій Чижмарь

Шановні архівісти!
Найщиріші вітання вам з нагоди професійного свята – Дня працівників архівних установ.
Здавна людство зрозуміло – життєпис держави, краю, народу потрібно збирати, шанувати та зберігати для сучасників та нащадків, бо безцінним є значення невичерпних історичних пам'яток усіх поколінь. Спочатку при монастирях та церквах, а згодом у спеціальних установах – архівах – том за томом накопичувалася і накопичується попередніми поколіннями.
Оберігають, опрацьовують, розкладають по полицях усе документальне надбання саме архівісти, виконуючи найголовнішу місію – збереження пам'яті для нащадків.
«Відкрити архіви» означає відкрити доступ до документальної правдивої історії. Завдяки вашій праці теперішнє покоління знає кожну сторінку нашої минувшини: сумні - як голодомор та репресії, важливі – як проголошення незалежності, визвольні змагання різних років та століть, духовні – як вшанування пам'яті наших геніїв чи відзначення свят попередніми поколіннями.
Тільки архіви дають можливість відчувати дух історії, настрої попередників, об'єктивно усвідомити історичні події та факти. І цей духовно-історичний місточок між поколіннями допомагають прокласти працівники архівів.
Переконаний, що архівісти Тернопільщини й надалі сприятимуть цьому тісному зв'язку поколінь, зберігатимуть кожну сторінку, кожен факт життєпису краю, його історичну та культурну спадщину.

Міцного вам здоров'я у цій нелегкій та кропіткій праці і велика вдячність за неї. Нехай вас оберігають небеса, даруючи спокій, добробут та наснагу!

З повагою,
голова обласної ради
Олексій Кайда

Шановні архівісти!
Прийміть найсердечніше вітання з нагоди Вашого професійного свята, яке цьогогоріч збігається із поважним ювілеєм – 70-річчям з часу створення Державного архіву Тернопільської області.
Архівна справа в Україні та в нашому краї, зокрема, має давні історичні традиції. Архіваріуси, які збирали та зберігали відомості про життя народу, були при монастирях, а також світських установах, магістратах. Завдяки праці цих людей упродовж століть формувалась історична пам'ять українства, здійснювалась передача кращого досвіду громади молодим поколінням.
Продовжуючи традиції своїх попередників, сучасні архівісти виконують незамінну націотворчу роботу. Приємно констатувати, що за період Незалежності України Державний архів Тернопільської області став самобутнім історико-науковим та культурно-просвітницьким центром нашого міста та краю, джерелом відродження свідомості українського народу.

У послужному списку тернопільських архіваріусів є ґрунтовні дослідження незаних та маловідомих сторінок історії Тернополя, регіону, України, повернення забутих імен низки діячів національної освіти, культури, мистецтва, популяризація українських духовних скарбів - історії, мови, релігії, а також виховання молоді на засадах любові до усього рідного, українського.

Від імені громади висловлюю сердечну вдячність усім архівістам за активне сприяння духовному поступу Тернополя та краю. Нехай Ваша місія «історичних літописців» завжди приносить Вам радість, натхнення та усвідомлення власної значущості у творенні національно гідної цивілізованої України.
Здоров'я вам та Божого благословення.

З повагою,
міський голова Тернополя
Роман Заставний

Шановні колеги-архівісти!
Архівній справі на Тернопілля виповнюється 70 років.
Щиро вітаю вас із ювілеєм та професійним святом - Днем працівників архівних установ!
Встановлене Указом Президента України у 1998 році це свято є проявом шани та поваги з боку держави до всіх, хто відкриває нові та забуті сторінки тисячолітньої писемної історії українського народу.
Воно є добрим приводом нагадати суспільству про пріоритет культури й духовності, як основи міжнародної й міжконфесійної єдності країни, її політичної стабільності.
Ще з часів Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Богдана Хмельницького наші предки розуміли вагу і значення слова, плекаючи безцінні документовані свідчення життя народу.
Сьогодні ви допомагаєте відновити правду, згадати забуті імена, неупереджено оцінити важливі події, що відбувалися у минулому.

Переконаний, що ваш професіоналізм і висока відповідальність будуть й надалі запорукою зміцнення духовного зв'язку минулих та прийдешніх поколінь, сприятимуть дбайливому збереженню безцінної національної спадщини.

Бажаю вам міцного здоров'я, щастя і благополуччя, творчої наснаги та нових вагомих здобутків в ім'я розвитку нашої Батьківщини – України.

З повагою,
директор державного архіву Тернопільської області
Богдан Хаварівський

ХРОНІКА

05 липня 2009р.

Директор Б.Хаварівський, голова історико-просвітницького товариства «Меморіал» ім. В.Стуса взяв участь у траурному мітингу і поминальній панатиді за нашими краєвими, яких більшовицькі сатрапи замордували у тернопільській тюрмі у липні 1941 року.

08 липня 2009р.

Виступ директора Б.Хаварівського на презентації серії книг «Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932-1933 років в Україні» (Київ, 2008) в облдержадміністрації.

09 липня 2009р.

Підготовка сюжету телеканалом TV-4 про отримання держархівом області від Інституту національної пам'яті серії книг «Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932-1933 років в Україні» (Київ, 2008).

09 липня 2009р.

Проведено засідання оргкомітету та підготовлено план заходів з відзначення в держархіві області 125-річчя від дня народження репресованого художника Якова Струханчука.

09 липня 2009р.

В Державному архіві Тернопільської області створено обласний осередок Спілки архівістів України.

10 липня 2009р.

У газеті «Вільне життя» надруковано статтю Б.Хаварівського, М.Оніськіва «Жертв репресій пом'янули» (до 20-річчя організації першого походу і мітингу на Микулинецькому кладовищі, приурочених світлій пам'яті невинно убієнних на початку липня 1941р. в тернопільській тюрмі).

15 липня 2009р.

Побачив світ черговий номер (№12) газети «Архіваріус».

20 липня 2009р.

У журналі «Рада» (№6) надруковано статтю Самборської Н.В «Виставка, присвячена 13 річниці Дня Конституції України».

23 липня 2009р.

Проведено розширене засідання колегії держархіву області з порядком денним:
– «Про виконання завдань плану розвитку архівної справи у першому півріччі 2009 року»;
– «Про стан зберігання документів в архівних установах Тернопільської області».

24 липня 2009р.

Директор Б.Хаварівський взяв участь у конференції, присвяченій 75-річчю від дня народження письменника, нашого земляка Івана Гнатюка в смт. Вишнівці Збаразького району.

27 липня 2009р.

Підготовлено та урочисто відкрито виставку до 75-річчя від дня народження поета, прозаїка, перекладача Івана Гнатюка «Борець за волю України».

ХРОНІКА

29 липня 2009р.

По державному радіо прозвучало інтерв'ю архівіста 1-ої категорії Крочака І.Я. до 1021-ої річниці Хрещення Київської Русі.

29 липня 2009р.

Директором Б.В.Хаварівським разом з працівниками державного радіо здійснено запис передачі про геральдику Тернопільщини.

29 липня 2009р.

Працівники держархіву області взяли участь у покладанні квітів до 65-ої річниці визволення Тернопільської області від німецько-фашистських загарбників у парку слави м. Тернополя. До цієї дати в архіві експонується виставка «1 час не лікує пам'ять».

30 липня 2009р.

Проведено засідання конкурсної комісії на заміщення посади головного спеціаліста відділу інформації та використання документів.

04 серпня 2009р.

Проведено заняття з підвищення кваліфікації для працівників архіву на тему: «Організація видавання документів у тимчасове користування».

05-06 серпня 2009р.

Директор Б.В.Хаварівський взяв участь у роботі семінару з питань надання архівними установами платних послуг у м. Кременчук Полтавської області.

10 серпня 2009р.

Урочисто відкрито виставку до 125-річчя від дня народження художника Якова Струханчука «Тернова доля».

11 серпня 2009р.

Урочисто відкрито виставку до 360 річниці перемоги військ Богдана Хмельницького у битві під Зборовом «Розносять нові вітри козацьку славу над Зборовом...».

13 серпня 2009р.

Виступ архівіста 1-ої категорії Крочака І.Я. у прямому ефірі на державному телебаченні з нагоди 360 річниці перемоги військ Богдана Хмельницького у битві під Зборовом та підготовки виставки до цієї дати у держархіві області.

13 серпня 2009р.

Підготовлено та відкрито філателістичну виставку почесного філателіста АсФУ В.К.Матвеева «Велич і краса України», присвячену 18-й річниці незалежності України.

14 серпня 2009р.

Директор Б.В.Хаварівський взяв участь у відкритті VIII-го Всеукраїнського фестивалю-конкурсу козацької пісні «Байда» «Козацькому роду нема переводу» в смт. Вишнівець Збараського району.

15 серпня 2009р.

Директор Б.В.Хаварівський взяв участь у заходах, приурочених до 360-річчя Зборівської битви у м. Зборів.

21 серпня 2009р.

Відкриття виставки до 18-ої річниці Незалежності України та Дня Державного Прапора України «Із Днем Незалежності, Україно!».

21 серпня 2009р.

Участь директора Хаварівського Б.В. у відкритті персональної виставки художника Івана Марчука в Тернопільському краєзнавчому музеї.

26 серпня 2009р.

Урочисте відкриття виставки до 60-річчя від дня народження поета Богдана Чепурка «Мед з полину». Інформація про виставку розміщена на сайтах Держкомархіву України та «Нова ера».

Мовою документів

СТЕФАНІЯ КОВАЛЬ

начальник відділу інформації та використання документів Державного архіву Тернопільської області
фото Ігоря КРОЧАКА

18 серпня минуло 360 років з дня підписання Зборівського договору, події, яка висвітлює внутрішні та зовнішні проблеми національної визвольної боротьби, конфлікту між старшинською верхівкою та простим селянством.

Згідно з договором встановлювався реєстр в 40 тисяч козаків у польському війську та євреям заборонялося перебувати на Київщині, Чернігівщині та Брацлавщині, де урядові посади дозволялося займати лише козацькій старшині та православній шляхті. Хоча всім учасникам повстання дарувалася

Під час реконструкції Зборівської битви. Білий берег, м.Зборів. 15 серпня 2009 року.

«Розносять нові вітри козацьку славу над Зборовом...»

амністія, більшість селян мали повернутися у кріпацтво.

Хмельницький та більшість його полковників хотіли покращити долю селянства, та вони не мали наміру цілковито знищити кріпацтво, що вело до підризу основ соціально-економічної системи, в якій вони відігравали значну роль.

Перебіг окремих історичних подій можна уявити, ознайомившись з документами, які представлені на виставці «Розносять нові вітри козацьку славу над Зборовом...», яка відкрилася до цієї події в держархіві області.

В експозиції виставки – ксерокопії документів Центрального державного історичного архіву України, м.Львів. Центрального державного історичного архіву України, м.Києва, документів Головного архіву давніх актів м.Варшава /Польська республіка/ та документів, які знаходяться на зберіганні в ДАТО.

Документи висвітлюють початок визвольної боротьби українського народу, а також роль у ній простого селянства. Серед документів - скарга шляхтича Яна Пекарського на теребовлянських міщан і селян с.Кровинка за об'єднання з козаками і вбивство його брата, скарга шляхтича Єжи Блажовського на янівських міщан та селян с.Кобиловолок і Підгайчиків за знищення панського двору, зізнання зборівського міщанина Грицька Турчиняка про участь у нападах на шляхту під час перебування Богдана Хмельницького у Зборові, скарга шляхтича Габрієля Замеховського на селян с.Деренівка та Довгого, міщан з Хоросткова за напад на маєтки в Янові і зв'язки з козаками.

Окрема група документів - це укази, універсали польського короля Яна-Казимира до підданих із закликом припинити бунти та обіцянками помилувати їх учасників.

Цікавим є листування Б.Хмельницького з польським Королем Яном-Казимиром, яке передувало підписанню Зборівської угоди.

Представлена угода про примирення між Річчю Посполитою та кримським ханом, конституція Варшавського сейму від 22 листопада 1949 року, на якому було ратифіковано Зборівський мирний договір, універсал польського короля Яна-Казимира від 19 січня 1950 року з повідомленням про затвердження сеймом Зборівського договору, пункти Зборівської та Переяславської угод, потреби війська запорозького, викладені в

Під час відкриття виставки в Державному архіві Тернопільської області

Експозиція виставки присвяченої 360-річчю Зборівської битви в Держархіві області

пунктах супліки, відповідь короля на супліку козаків та ін. Досить цікавою є інструкція елекційного сеймику Брацлавського воеводства від 11 жовтня 1949 року. В ній складається подяка королю і всім, хто брав участь у захисті Вітчизни поблизу міст Збаража та Зборова; роз'яснення загрози, що її становили 40 тисяч реєстрових козаків, розміщених у трьох воеводствах для Речі Посполитої, декларування необхідності подальшого ведення війни проти козаків.

Документи, які висвітлюють роль Богдана Хмельницького в національно-визвольній боротьбі українського народу і оцінка цих подій очима наших земляків, виявлені у архівних фондах Почаївська Успенська Лавра, Кременецьке повітове управління українського товариства «Просвіта» та Служба безпеки ОУН на Тернопільщині.

Серед них – інформаційний

листок комітету із збору коштів на будівництво пам'ятника Б.Хмельницькому в Києві, виданий 20 липня 1870 року, підписні листи збору пожертв на будівництво пам'ятника, рішення Духовного Собору Почаївської Успенської Лаври із збору коштів на будівництво пам'ятника, рішення ради товариства «Просвіта» у Кременці від 22 червня про збір коштів для упорядкування могил козаків на Базилянському кладовищі, підписний лист із збору коштів на впорядкування могил, брошура Полтави П. «Чому повстання 1648 року було переможене?, 1948 р. та ін.

Виставка дає можливість ознайомитися із документами, які висвітлюють національно-визвольну боротьбу українського народу 1648-1650 років, знаходяться на зберіганні у різних архівах нашої країни та за кордоном.

ХРОНІКА

22 вересня 2009р.

Директор Богдан Хаварівський виступив на державному телебаченні у прямому ефірі з нагоди 20-річчя створення товариства «Меморіал» ім. В.Стуса.

23 вересня 2009р.

Директор Богдан Хаварівський взяв участь та виступив на засіданні колегії Заліщицької райдержадміністрації, де розглянуто питання «Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей України».

23 вересня 2009р.

Головний спеціаліст Маркевич Т.В. виступила в обласній універсальній науковій бібліотеці на зустрічі з працівниками редакції газети «Вільне життя» з інформацією про перший номер газети «Вільне життя».

23 вересня 2009р.

Заступник директора Савчин О.Р. і начальник відділу Коваль С.М. взяли участь у семінарі з підвищення кваліфікації у Тернопільському регіональному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

24 вересня 2009р.

Директор Хаварівський Б.В. взяв участь у відкритті виставки художниці Соломії Бутковської в галереї Спілки художників України.

25 вересня 2009р.

Підготовлено та урочисто відкрито виставку до 20-річчя створення Народного Руху України за перебудову «В боротьбі за незалежність України».

28 вересня 2009р.

В держархіві області проведено презентацію історичних романів Василя Фольварочного «Симон Петлюра» (кн. 1, 2).

30 вересня 2009р.

Працівники держархіву області взяли участь в обговоренні пропозицій Президента України щодо внесення змін до Конституції України в ПК «Березіль». На зустрічі виступив Заступник Глави Секретаріату Президента України Ігор Попов.

30 вересня 2009р.

Директор Богдан Хаварівський взяв участь у засіданні колегії Борщівської райдержадміністрації, на якому розглянуто питання «Про стан зберігання документів НАФ та з особового складу в архівному відділі райдержадміністрації».

05 жовтня 2009р.

Головними спеціалістами Л.Волоцюгою та Т.Маркевич підготовлено виставку до 100-річчя від дня народження українського поета, громадського діяча Богдана Ігоря Антонича «Антонич повертається назавжди».

07 жовтня 2009р.

Головний спеціаліст Людмила Волоцюга дала інтерв'ю щодо внесення змін до Конституції України (державне радіо).

07 жовтня 2009р.

Виступ директора Б.Хаварівського у передачі «Актуальне інтерв'ю» (ТТБ) про підготовку та видання книг «Історія міст і сіл Тернопільської області».

12 жовтня 2009р.

У держархіві області підготовлено виставку до 100-річчя від дня народження українського поета, громадського діяча Богдана-Ігоря Антонича «Антонич повертається назавжди».

13 жовтня 2009р.

Урочисто відкрито виставку до 67-ї річниці утворення УПА «За Україну, за її волю». Інформація про виставку продемонстрована телеканалами ТТБ та TV-4.

Їх увінчано премією імені Братів Лепких

ІГОР КРОЧАК
член НСЖУ
(фото автора)

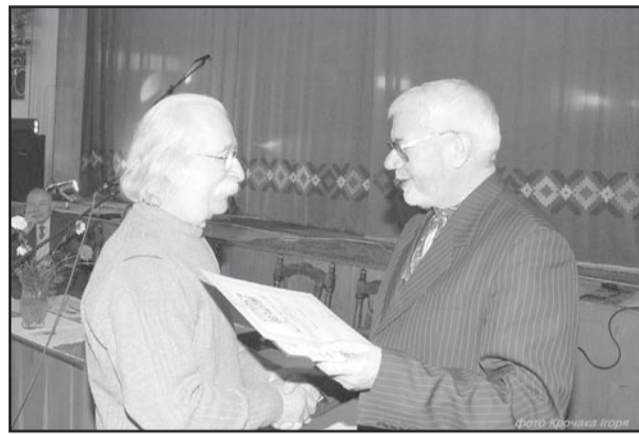
У суботу, 5 грудня, перед фіналом Всеукраїнського фестивалю «Червона калина» у Тернопіль-

ної організації Всеукраїнського товариства «Меморіал» ім. В. Стуса Богдан Хаварівський.

Цього року лауреатами премії стали: уродженець Тернопільщини, відомий український поет, перекла-

училища №4 імені Михайла Паращука Роман Півторак — за значний вклад у розвиток освіти, козацтва і краєзнавства області, популяризацію творчості всевітньо відомого скульптора Михайла Паращука; поет і композитор Олександр Смик та співак Володимир Вермінський за реалізацію історично-пізнавального концертно-естрадного проекту «Відлуння криївки».

«Для мене ця премія — то насправду велика честь, зазначив Іван Марчук. Хоча маю достатньо визнання від всього світу, все ж особливо приємно, коли тебе цінує Батьківщина...» До речі, свою грошову премію Іван Степанович пожертвував для потреб училища №4.

Богдан Хаварівський вручає премію народному художнику України Івану Марчуку

ському вищому професійному училищі №4 імені Михайла Паращука відбулося урочисте нагородження лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької та громадсько-політичної премії імені Братів Богдана та Левка Лепких. Медалі, дипломи та грошові винагороди лауреатам вручав заслужений працівник культури України, директор державного архіву Тернопільської області, голова облас-

ної дипломат Роман Лубківський — за літературні твори і переклади останніх років та широку громадську діяльність на Тернопіллі; народний художник України, геній світу та наш земляк Іван Марчук — за високомистецькі художні полотна та гідну репрезентацію Тернопільщини на всевітньому рівні; заслужений працівник освіти України, директор Тернопільського вищого професійно-технічного

Богдан Хаварівський вручає премію Роману Лубківському.

ДЯРІЯ НИСКОКЛОН
начальник архівного відділу
Підгаєцької райдержадміністрації

Час лікує, гоїть рани, вщухає біль від побаченого, пережитого, втраченого, вже не так гостро, але май-

Шляхотчині — це був присілок Гнильного, де жили за панщини шляхтичі.

За свідченнями учасників тих подій, згідно програми виселення поляків із Панович, вони не дуже спішили покидати обжиті землі. Тому аби прискорити їхнє виселення було підпалено декілька хат, але з людей ніхто не по-

нітній плиті - пам'ятнику жертвам періоду сталінських репресій у селі було викарбувало імена загиблих.

Ще живуть очевидці цієї жакливої події, які найбільш правдиво розкривають істинні причини та наслідки цієї трагедії.

Прикро слухати спогади стареньких, зболених людей про ніч, в якій все палало, тріщало, кричало, а потім у селі стояв нестерпний сморід. Хто, що, за що? Важко зрозуміти, чому так жорстоко, по-звірячому було знищено село. Це дуже добре, що майже в останню хвилину людей було таємно попереджено, а то наскільки більше було б жертв. Погорільців прийняли у свої домівки родичі, знайомі з навколишніх сіл. З роками все важчою стає ця гірка правда, але вона, як совість, завжди з жителями села Гнильне, тому мовчати не можна. Хто правий, хто винуватий, тепер вже, мабуть, не варто в'ясувати. Варто тільки вшанувати пам'ять невинно убитих, увіковічнити ще одну невідому сторінку історії ще одного українського села для збереження спадщини нащадкам без білих плям, без прикрих перекручувань.

Пам'ять жива - болить душа!

же щоденно у пам'яті людській поновлюються картини того далекого 1944 року, такого трагічного, жакливого року для жителів сіл Гнильне та Пановичі, що на Підгаєччині, року спалення цих двох сіл польськими шовіністами під керівництвом більшовицького НКВС.

Пановичі - село, яке заселяли польські колоністи у XVII столітті. Населення села, за винятком кількох родин, було виключно польське. Костелу село не мало до 1935 року, поки заходами Теофіля Мошинського костел було збудовано. До того часу поляки з Панович ходили до костелу в

страждав.

У помсту за спалені помешкання, у ніч з суботи на неділю, в той час, коли люди майже впорались із жнивими, стодали, клуні наповнили зерном, поляки разом з загоном НКВС організували двогодинну акцію у Гнильчому. Горіло близько 800 дворів, горів весь новозібраний врожай та що найприкріше загинули люди - близько 20 осіб було розстріляно.

19 серпня цього року минуло 20 років від того часу, як на території місцевої школи, з ініціативи та силами педагогічного колективу було збудовано криницю «Джерело пам'яті». На гра-

До дня пам'яті жертв голодоморів

ОЛЬГА ДИШЛЮК

Головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Державного архіву Тернопільської області.
фото ІГОРЯ КРОЧАКА

Дні Скорботи і Пам'яті. Україна в глибокій жалобі і шані схиляє голову перед мільйонами жертв страшної трагедії ХХ століття: голодоморів 1921 – 1922 р.р., 1932 – 1933 р.р., 1946 – 1947 р.р.

На виконання Указу Президента України від 03 жовтня 2009 р. «Про заходи у зв'язку з Днем пам'яті жертв голодоморів» у Держархіві Тернопільської області відкривається виставка «Жнива скорботи».

У першій частині експонуються документи про голодомор 1921 – 1922 років.

Повідомлення в газеті «Прикарпатська Русь» від 8

«Комітету надання допомоги мешканцям Наддніпрянської України» в Тернополі 3 червня 1922 року в залі Міщанського братства під головуванням священника Громницького, на якому було вирішено 30% місячного доходу відда-

чим біженцям з СРСР; протокол допиту Блашківської Ядвіги, яка незаконно перетнула радянсько-польський кордон у 1932 році; лист Міністерства Внутрішніх Справ Польщі Тернопільському воеводі від 14 червня 1933 року

У завершальній частині виставки розміщені документи про «третій удар голодом» у 1946–1947 роках – на жаль, він не оминув і частину Тернопілля.

Наслідки післявоєнної розрухи та засухи посилювались

ЖНИВА СКОРБОТИ

Голодна смерть на кожного чекала.

Одне за одним люди їй корились.

Людей багато долю проклинали,

Одне лиш небо за усіх молилось.

Дні чорнії, страшні минали,

Окраєць хліба дітям малим снівся.

Ми зараз лиш за них згадали,

Осінній дощ, неначе сльози, лився,

Ріка печалі душу полоскала.

Фетісенко Олександр,
16 р. м. Прилуки

ти для допомоги голодуючим, а також «з одного моргу поля по 1 літрі збіжжя».

Донесення Тернопільського воеводського управління від 10 липня 1922 р. щодо діяльності Комітетів надання допомоги голодуючим в Ра-

про виділення фінансової допомоги перебіжчикам з Радянської України і направлення її на адресу повітового старства у Борщові, зокрема було виділено 1350 злотих.

Інформація повітової команди поліції в Підгайцях про повернення з Радянського Союзу Король Олени, уродженки с. Горожанка Підгаєцького повіту у 1933 році.

Також експонуються донесення повітових старост Тернопільського воеводства про проведення в селах і містах краю днів жалоби у жовтні – листопаді 1933 року, про відправлення богослужінь, панахид за померлих у Радянській Україні та повідомлення про збір коштів на допомогу голодуючим.

Зацікавлять дослідників документи із архівно – кримінальних справ Даниліва Федора Юрійовича, Крушельницького Корнила Андрійовича: архівна копія із документів польської державної поліції про день української жалоби в Бучачі і звіту про його перебіг 31 жовтня 1933 року та Оголошення Комітету Рятунку України в Бучачі про проведення панахиди 29 жовтня 1933 р. Експонується протокол допиту голови осередку ОУН Бучацького повіту Шипилявого Степана Ільковича від 18 лютого 1940 року, у якому описано про проведення Дня трауру у Бучачі 19 жовтня 1933 року.

Вражають своєю відвертістю і неприхованим болем спогади про голодомор уродженців Східної України, які проживали на території Тернопільської області.

діями центральних московських органів, які, не рахуючись з конкретними можливостями, вимагали будь-якою ціною виконувати обов'язкові плани хлібозаготівель. Підтвердженням є обов'язкова постанова засідання виконкому Тернопільської обласної Ради від 22 липня 1946 р. «Про заборону одноосібним господарствам колгоспам і колгоспникам продавати і обмінювати зерно, муку і печений хліб до виконання плану поставок зерна державі з урожаю 1946 р», прийнята з метою попередження розбазарювання хліба призначеного для здачі державі. За порушення постанови передбачався штраф 300 рублів та судова відповідальність.

Цікавою є і Постанова Ради Міністрів УРСР від 23 жовтня 1946 р. «Про дозвіл виконкому Тернопільської обласної Ради збільшити до 30% норми обов'язкової поставки картоплі врожаю 1946 року для районів, що мають добрий врожай».

І, як наслідок, постанова виконкому Тернопільської обласної Ради і Бюро обкому КП/б/У від 25 жовтня 1946 р. «Про проведення додаткових заходів по економії і наведення порядку по витрачання хліба». Відповідно до неї вводилось обов'язкове домішування до пшеничної муки вівсяної, ячмінної і кукурудзяної в хлібпеченні для всіх потреб Тернопільської області до 40%.

Зацікавлять дослідників і постанови райвиконкомів про розподіл талонів на хліб у жовтні 1946 року – січні 1947 року та про боротьбу із спекуляцією продовольчими товарами із найсуворішими мірами покарання у 1946 році, а також довідка про роботу Тернопільського обласного карткового бюро (щодо впорядкування звітності в розподілі хлібних і продовольчих карток) за перший квартал 1947 р.

14 жовтня 2009р.

Директор Б.Хаварівський взяв участь у зустрічі голови облдержадміністрації з представниками обласних організацій спілки політв'язнів і репресованих, Братства вояків УПА «Лисоня», товариства «Меморіал» ім. В.Стуса з нагоди свята Покрови Пресвятої Богородиці, Дня українського козацтва, 67-ої річниці утворення УПА.

20 жовтня 2009р.

В читальному залі архіву проведено презентацію книги кримського письменника В.Ложка «Взгляд с Востока (Микулинецкая тетрадь)». Інформація про презентацію продемонстрована каналами TV-4, ІНТБ.

21-22 жовтня 2009р.

Участь директора Хаварівського Б.В. у роботі V з'їзду Спілки архівістів України та нараді керівників державних установ України (м. Київ, Державний комітет архівів України).

25 жовтня 2009р.

Директор Б.Хаварівський виступив на відкритті ювілейної персональної виставки живопису художниці Ганни Ткачик у Тернопільській картинній галереї.

26 жовтня 2009р.

Директор Б.Хаварівський виступив в Тернопільському технічному університеті ім. І.Пулюя на відкритті погруддя нашого земляка, видатного українського вченого-фізика Івана Пулюя.

28 жовтня 2009р.

Підготовлено виставку до 70-річчя створення держархіву області «Заглянемо історії у вічі...».

28 жовтня 2009р.

Працівники держархіву області взяли участь у покладанні квітів у Парку Слави до 65-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників.

30 жовтня 2009р.

Урочисто відкрито виставку до 91-ої річниці утворення Західно-Української Народної Республіки «Листопадовий зрив».

03 листопада 2009р.

Проведено збори працівників архіву, на яких обговорено проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України» та положення Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції».

04 листопада 2009р.

У газеті «Номер один» надруковане інтерв'ю з директором Б.Хаварівським (до 70-річчя створення держархіву області).

17 листопада 2009р.

Головним спеціалістом загального відділу апарату облдержадміністрації Бобрівець Н.В. проведено планове вивчення стану роботи держархіву області з документами і надано консультативну допомогу в організації ведення діловодства.

23 листопада 2009р.

У газетах «Українське слово» – 18-24.11., №46 та «Дзвін», №133 надрукована стаття А.Грицишина «Богдан Хаварівський: «Люди повинні знати правду» (до 20-ї річниці Українського добровільного культурно-просвітницького правозахисного благодійного товариства «Меморіал» ім. В.Стуса»).

25 листопада 2009р.

Урочисто відкрито виставку «Жнива скорботи» (до Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій). На відкритті виставки виступили: заступник голови облдержадміністрації Федір Шевчук, голова обласної ради Олексій Кайда, директор держархіву області Богдан Хаварівський. Про документи, виставлені в експозиції, розповіла головний спеціаліст держархіву Ольга Дишлюк.

Під час відкриття виставки в Державному архіві Тернопільської області

серпня 1921 року і «Вперед» від 27 липня 1921 року про голод в Радянській Росії, зокрема наголошується «... з причин лихих жнив, потерпіло 10 мільйонів населення». Згодом дані номери газет були конфісковані польською владою.

Заява професора Юліана Яворського до Тернопільського воеводи від 29 листопада 1921 року, щодо надання дозволу діяльності «Галицько-руського Комітету допомоги голодающому населенню Росії», створеного у Львові, в склад комітету входили: голова – Юліан Яворський, Софія Вальницька і Лука Старицький заступники голови, із проханням не чинити перешкоди гуманітарній діяльності комітету.

Інформація про засідання

дьянській Україні згідно з яким паралельно діяли «Комітет допомоги голодуючому населенню Росії» та «Комітет допомоги голодній Україні», польський, єврейський та німецький комітети.

Приверне увагу дослідників оголошення «Тим, що забули «Голодну Україну» про збір коштів на допомогу голодуючим в Радянській Україні від 13 травня 1922 року, де вказані адреси у Львові, куди можна було приносити гроші і продукти.

У другій частині виставки експонуються документи про голодомор 1932 – 1933 років.

Розпорядження Міністерства Внутрішніх Справ Польщі Тернопільському воеводі від 12 грудня 1932 року про надання притулку голодую-

ХРОНІКА**24 листопада-15 грудня 2009р.**

Працівники держархіву області взяли участь у семінарі з комп'ютерних технологій у Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

28 листопада 2009р.

Працівники держархіву області взяли участь у Всеукраїнській акції «Засвіти свічку» на Театральному майдані м. Тернополя.

30 листопада 2009р.

Указом Президента України № 984/2009 за вагомий особистий внесок у вшанування пам'яті жертв геноциду Українського народу, активну діяльність на ниві висвітлення правди про голодомори в Україні директор Хаварівський Б.В. нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

04 грудня 2009р.

Урочисто відкрито виставку до 20-річчя створення товариства «Меморіал» ім. В.Стуса «Голос пам'яті». Сюжети про виставку продемонстровані каналами ТТБ, TV-4, ІНТВ, інформація прозвучала по державному радію.

04 грудня 2009р.

Проведено заняття з підвищення кваліфікації для працівників архіву «Робота держархіву області із створення страхового фонду на документи».

05 грудня 2009р.

Директор Б.Хаварівський взяв участь у нагородженні лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Богдана та Левка Лепких.

07 грудня 2009р.

Урочисто відкрито виставку «Земля любові нашої» (до 70-річчя утворення Тернопільської області). Інформація про виставку продемонстрована каналом TV-4 та прозвучала по державному радію.

07 грудня 2009р.

Участь директора Б.Хаварівського у літературно-мистецькому вечорі з нагоди відзначення 20-ї річниці Українського добровільного культурно-просвітницького правозахисного благодійного товариства «Меморіал» ім. В.Стуса у приміщенні Національного драматичного театру ім. І.Я.Франка (м. Київ).

09 грудня 2009р.

У газеті «Нова Тернопільська газета» надрукована стаття І.Крочака «Відмінно» для лауреатів» (про нагородження лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Богдана і Левка Лепких).

09 грудня 2009р.

У газеті «Тернопіль вечірній» надрукована стаття Д.Захарчука «Відзначено премією імені братів Лепких» (про нагородження лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Богдана і Левка Лепких).

09 грудня 2009р.

У газеті «Місто» надрукована стаття І.Чіпак «Лауреатами премії імені братів Лепких стало троє тернопольян» (про нагородження лауреатів Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Богдана і Левка Лепких).

10 грудня 2009р.

Розпорядженням голови облдержадміністрації № 917 Хаварівський Б.В. нагороджений грамотою з нагоди 20-річчя Тернопільської обласної організації «Меморіал» ім. В.Стуса.

17 грудня 2009р.

Участь у презентації книжки «Сакральні пам'ятки Тернопільщини» директора Б.В.Хаварівського (член редакційної колегії) та архівіста 1-ої категорії І.Я.Крочака (член авторського колективу). У книзі використані матеріали з фондів держархіву області. Голова ТОДА Ю. Чижмарь відзначив роботу творчого колективу і зокрема працівників Тернопільського краєзнавчого музею та Державного архіву Тернопільської області. Вручив авторам грамоти.

24 грудня 2009р.

Відбулися урочисті збори з нагоди Дня працівників архівних установ та 70-річчя Державного архіву Тернопільської області (вул. Сагайдачного, 14).

ГАЛИНА МУЦ

архівіст I-ої категорії Державного архіву Тернопільської області

Здокументів, які передала в Архів Гладка І. В., дружина, у 2009 році архівістами відділу формування НАФ та діловодства облдержархіву сформовано особовий фонд справ постійного зберігання педагога, літературознавця, особливо творчості Василя Стефаника, (Ф.Р.№-3501).

Гладкий Володимир Михайлович народився 12 червня 1927 року у селі с.Жеребки Підволо-

одночасно навчав етики та естетики на кафедрі марксизму Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту (сучасний Тернопільський державний технічний університет ім. І. Пулюя).

У березні 1967 року Гладкого В. М., після захисту кандидатської дисертації, призначено на посаду старшого викладача німецької мови і завідувачем кафедри іноземних мов Тернопільського факультету Київського інституту народного господарства (сучасний Тернопільський національний економічний університет). У 1969 - 1971 роках працю-

Він був учасником міжнародних з'їздів славистів у Дрездені (Німеччина, 1977) та Києві (1983), багатьох міжнародних наукових конференцій. Його виступи на міжнародних форумах, світових конгресах, з'їздах славистів відбувалися з триумфом.

Любив літературу та історію. Був живим вмістилищем знань. Студенти, яким довелось слухати професора, і викладачі філологічного факультету пам'ятають його як досконалого лектора, що прекрасно володів знаннями українського літературного процесу, вільно володів чотирма мовами і дореч-

но цитував латинюю. Ті, хто відвідував літературні вечори Тернопільського педагогічного інституту, зокрема, шевченківські, пам'ятають блискучого промовця, в устах якого Шевченкове слово звучало по-особливому проникливо. Умів наблизити до себе студентів, які поважали і цінували його за цю рису.

Гладкий Володимир Михайлович, педагог, літературознавець, доктор філологічних наук, професор кафедри української і зарубіжної літератури Тернопільського педагогічного інституту ім. Я. Галана, помер від тяжкої хвороби 17 жовтня 1991 року.

Формування фонду особового походження Гладкого Володимира Михайловича, педагога, літературознавця, доктора філологічних наук, професора

Державний архів Тернопільської області поповнився документами особового походження Гладкого Володимира Михайловича – нашого земляка – педагога, літературознавця.

вав заступником декана факультету. У зв'язку з реорганізацією навчального закладу у січні 1971 року Гладкого В. М. обирають на посаду доцента і завідувача кафедрою іноземних мов інституту, а у 1975 році – завідувачем кафедри німецької мови.

У вересні 1984 року Гладкий В. М., доцент кафедри української літератури, продовжив свою трудову діяльність у Тернопільському педагогічному інституті ім. Я. Галана (сучасний Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка) - викладав історію української літератури.

З 1976 року Гладкий В. М., кандидат філологічних наук, працював над проблемою зв'язків української літератури з німецькою революційною і соціалістичною літературою. Наукова Рада Академії Наук УРСР затвердила його докторську дисертацію на тему: «Українсько-німецькі літературні зв'язки. Генезис. Еволюція.», яку у 1986 році він подав до захисту. 02 жовтня 1991 року Гладкому В. М., згідно з рішенням Державного Комітету СРСР народної освіти присвоєно вчене звання професора кафедри української і зарубіжної літератури Тернопільського педагогічного інституту ім Я. Галана.

Гладкий Володимир Михайлович, доктор філологічних наук, професор – один із піонерів порівняльного літературознавства, автор більше шістдесяти наукових робіт. Монографія Гладкого В. М. «Українська радянська література в НДР», видана у Львові в 1981 році, одна з небагатьох в українському літературознавстві на цю тему. Його наукові праці з цієї тематики привертати увагу не тільки фахівців, їх з цікавістю прочитували і читачі.

У 1966 році працював референтом Тернопільської організації товариства «Знання», а також

список його опублікованих робіт, тексти відповідей опонентам, рецензії, відгуки науковців про дисертацію, примірник автореферату дисертації, фрагменти робочого варіанту монографії «Радянська література в НДР», документи (план-проспект, витяги з протоколів засідань кафедри німецької мови та Вченої Ради інституту), публікації статей про монографію Гладкого В. М., індивідуальний план та звіт завідувача кафедрою, документи Гладкого В. М., що стосуються захисту ним докторської дисертації, авторизований машинопис дисертації на тему: «Українская советская литература в связях с немецкой революционной и социалистической литературой. Генезис. Эволюция», автореферат дисертації, відгуки вчених про дисертацію.

У розділах «Викладацька діяльність Гладкого В. М.», «Літературні дослідження та статті Гладкого В. М.» зібрані документи: плани його навчальних лекцій, методичні розробки вчителів та лекторів Тернопільського обласного відділення Товариства «Знання», доповідь Гладкого на XII звітній науковій конференції, окремі літературні дослідження та статті Гладкого В. М.

П'ятий розділ фонду сформовано з листів Гончара О., українського радянського письменника Гладкому В. М., а також науковців та [його студентів] за [1960]-1991 роки

Дослідження про творчість Стефаника В. та фотокопії і машинописні копії листів Стефаника В. до Гаморак О., Морачевського В., а також лист Данилович С. С. Гладкому В. М. увійшли у розділ архівного фонду «З архіву Гладкого В. М.».

Документальні матеріали створеного особового фонду можуть послужити цінним джерелом для вивчення багатогранної літературно-дослідницької та викладацької діяльності нашого відомого земляка.

ІРИНА ПОЛЯКОВА

Головний спеціаліст відділу формування НАФ та діловодства

У червні-липні 2007 року Державний архів Тернопільської області поповнився документами Тернопільського греко-католицького парафіяльного управління, які були знайдені під час проведення ре-

ті переданих документів.

Під час проведення важливого і дуже кропіткого етапу роботи - первинного розбирання документів - систематизовано наявні документи за видами, тематикою та за хронологією.

В опис внесено: свідоцтва про народження, хрещення, вінчання, смерть; свідоцтва про оголошення передшлюбних опові-

ці сучасного Збаразького району) за 1941, 1943, 1944 роки та з метричних книг про народження, вінчання і смерть Тернопільського (місто Тернопіль, село Велика Березовиця) і Скалатського повітів (село Супранівка сучасного Підволочиського району) за 1838 - 1867 роки; списки народжених і померлих в селі Довжанка Тернопільського повіту (сучасного Тернопільського району)

тів: у межах року за алфавітним порядком (за прізвищем нареченого). У інших справах документи систематизувалися у межах року за алфавітним порядком. Заголовки справ склалися відповідно до діючих правил, але для полегшення майбутнім дослідникам пошуку за описами справ, у справах із одним - трьома документами внесено у заголовок прізвища, ініціали осіб, зазначених у документах. У справах, що складаються більше ніж з трьох документів, у заголовки виносилися перші літери прізвищ осіб, зазначених у документах.

У результаті науково-технічного опрацювання сформовано 293 (двісті дев'яносто три) справи постійного зберігання за 1806-1945 роки. Триває робота над формуванням справ із листування, бухгалтерської документації, документів з господарської діяльності греко-католицького управління, які будуть внесені у фонд найближчим часом.

Сформовані справи внесені окремим описом у архівний фонд Греко-католицькі повітові парафіяльні управління Тернопільського краю Галицького намісництва, з 1921 року - Тернопільського воєводства (фонд № 487, опис №2).

Знайдена документація є цінним джерелом для майбутніх дослідників діяльності греко-католицького управління міста Тернополя до 1945 року.

Нове надходження у архівний фонд Греко-католицькі повітові парафіяльні управління Тернопільського краю Галицького намісництва, з 1921 року - Тернопільського воєводства

монтних робіт даху будинку проборства Київської патріархії Української автокефальної православної церкви Тернопільської єпархії у місті Тернополі по вул. Руській, де, можливо, знаходилися понад півстоліття.

У жовтні - грудні того ж року працівниками відділу формування НАФ держархіву області проведено розбирання та науково-технічне опрацювання частини переданих документів. Ускладнювалася робота із опрацювання документів їх фізичним станом. Здебільшого документація була вогкою, що створювало загрозу її збереженню, а також унеможлиблювало роботу з нею. Необхідно було провести комплекс відповідних заходів із забезпечення схороннос-

тей наречених, свідоцтва оповідей наречених; є витяги з метричних книг записів про народження, смерть. У фонді відкритися також збірки фрагментів з метричних книг про народження і хрещення Тернопільського та Збаразького повітів за 1850; 1895; 1900; 1908; 1926; 1943; 1944 роки; з метричних книг про вінчання Тернопільського воєводства (місто Тернопіль, село Довжанка Тернопільського повіту) та Львівського воєводства (Турківський повіт) за 1898; 1933; 1938; 1943; 1944 роки; а також збірки фрагментів, довідок з метричних книг про смерть в селі Довжанка Тернопільського повіту (сучасного Тернопільського району) та Кременецького повіту (село Мусорів-

за 1944 рік.

Цікавими документами є передшлюбні протоколи, що містять анкетні дані про наречених, а також відомості про їх віросповідання та документи до них: свідоцтва про народження, хрещення, виголошення оповідей, свідоцтва оповідей, дозволи на укладання шлюбу та інші. У фонд внесено передшлюбні протоколи та документи до них за 1900 - 1942 роки.

При формуванні справ, таких як свідоцтва про виголошення оповідей наречених, свідоцтва оповідей наречених, свідоцтва про вінчання, а також передшлюбні протоколи та документи до них, застосовувалася така схема систематизації докумен-

ІРИНА ПОЛЯКОВА

Головний спеціаліст відділу формування НАФ та діловодства

Трофим'як Богдан Євстахович народився 6 січня 1933 року в родині ремісника у містечку Козова на Тернопіллі. У 1950 році закінчив Козівську середню школу і вступив до Львівського інституту фізичної культури і спорту, який закінчив у 1955 році.

Від 1955 до 1961 року відомий діяч перебуває на тренерській і викладацькій роботі в місті Тернополі. Водночас входить до збірних команд України і Центральної Ради добровільного фізкультурно-спортивного товариства (ДФСТ) "Спартак" з легкої атлетики. Неодноразово завойовував титули чемпіона України і Центральної Ради ДФСТ "Спартак".

З 1962 року Богдан Євстахович працював викладачем в Тернопільському філіалі Львівського політехнічного інституту, де до 1977 року завідував кафедрою фізичного виховання. З 1978 року — доцент кафедри теоретичних основ фізичного виховання з курсу історії фізичної культури на факультеті фізичної культури Тернопільського державного педагогічного інституту.

З 1966 року фондоутворювач — аспірант при кафедрі історії України історичного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка, де в 1973 році на Вченій раді захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата історичних наук. У 1987 році у видавництві "Вища школа" при Львівському державному університеті вийшла у світ монографія Б. Трофим'яка. Він — автор 60-ти наукових статей, виступів на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях. У

Новостворений архівний фонд "Трофим'як Богдан Євстахович (1933-2007) – громадський діяч, професор, доктор історичних наук"

1996 році завершив, а в 1997 видав монографію "В боротьбі за націю" (Участь гімнастично-спортивних товариств Західної України у духовному і тілесному відродженні української нації у 1830-1939 рр.), навчальний посібник та програму з історії фізичної культури і спорту для студентів факультетів фізичної культури педінститутів та університетів України, які Науково-методична рада Міністерства освіти України рекомендувала до навчального процесу.

Працюючи доцентом Тернопільського державного педагогічного університету імені В. Гнатюка у 2003 році Трофим'як Богдан Євстахович захистив дисертацію "Гімнастично-спортивні організації як основа національно-визвольного руху в Галичині (1830-1939 рр.)", а у 2004 році Трофим'якові Б. Є. присвоєно вчене звання професора кафедри Тернопільського державного педагогічного університету.

Помер Трофим'як Богдан Євстахович 13 грудня 2007 року. У 2008 році дружина Юлія Михайлівна передала документальні матеріали відомого земляка в держархів Тернопільської області. Останнє надходження документів відбулося у жовтні 2009 року. Ці документи після проведення первинного розбирання та експертизи цінності будуть внесені у фонд при наступному впорядкуванні в 2010 році. У жовтні-листопаді 2009 року працівниками відділу формування НАФ та діловодства опрацьовано документальні матеріали відомого діяча та сформовано архів-

ний фонд.

У розділ фонду "Матеріали біографічного характеру про фондоутворювача" увійшли комсомольський квиток, трудова книжка, особовий листок з обліку кадрів (спр. 1), збірка документів про присвоєння Трофим'якові Б. Є. вченого звання доцента кафедри фізичного виховання, а також професора кафедри Тернопільського державного педагогічного університету (спр. 2, 3), дипломи за перемогу у спортивних змаганнях, вітальні листівки з нагоди дня народження, грамоти, подяки, нагородні листи Трофим'яка Б. Є. (спр. 4-6), фотоальбом із світлинами випускників Львівського державного інституту фізичної культури за 1951-1955 роки (спр. 8), світлина діяча з колективом кафедри фізичного виховання та з магістрантами історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету за 1997, 2006 роки (спр. 9).

До розділу фонду "Епістолярні матеріали фондоутворювача" увійшли листи Блажкевич-П'ятківської Д., дочки української письменниці, Трофим'якові Б. Є. за 1998, 2003 роки (спр. 10).

Зацікавлять дослідників документи розділу "Наукові та творчі матеріали Трофим'яка Б. Є., який містить статті Трофим'яка Б. Є., дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата історичних наук "Розвиток фізичної культури та спорту в західних областях України за роки Радянської влади" (спр. 11), відгуки, рецензії на рукопис монографії "Фізичне виховання

і спортивний рух у Західній Україні (1830-1939 рр.)" (спр. 11, 13), машинопис дисертації "Гімнастично-спортивні організації як основа національно-визвольного руху в Галичині (1830-1939 рр.)" (спр. 20-23), автореферат дисертації та перелік адресатів, яким надіслано автореферат дисертації Трофим'яка Б. Є. за 2003 рік, списки наукових та навчально-методичних праць за 2003, 2005, 2006-2007 роки.

Цікавим документом є роздруковка інтерв'ю Хруслінської І. з Тожецьким Р. про українсько-польський конфлікт в період II-ої Світової війни, надіслана Трофим'якові Б. Є. (спр. 45).

Відкритися у фонді документи із архіву Трофим'яка Б. Є. та його дружини Трофим'як Ю. М., а саме: примірник статуту польського гімнастичного товариства "Сокіл", ксерокопія фрагменту альманасу Ради Фізичної Культури (м. Мюнхен, 1951), публікації різних авторів про Грушевського М., Митрополита Андрея Шептицького, Франка І. (спр. 48-50), фотоальбоми із світлинами про перебування офіційної партійної делегації Тернопільської області у м. Слівені (Болгарія), з Міжнародного змагання по водно-моторному спорту (спр. 53-56), збірка світлин із святкування 1000-ліття хрещення Русі на Тернопіллі (1988 рік) (спр. 57).

Створений архівний фонд надасть змогу майбутнім дослідникам ознайомитися із життям та науковою діяльністю відомої на Тернопіллі постаті Трофим'яка Богдана Євстаховича.

